



# סדנתון

שבת פרשת בהר בחוקותי

הדלקת נרות: 19:04 יציאת השבת: 20:06

## חדשות הסדנא

### דגם המשכן

בשנתיים האחרונות אנחנו עובדים על הכנת דגם משכן. לפני פסח בנינו אותו בגבעות. בשבועות האחרונים התחלנו להקים את המשכן בבתי ספר אחרים. השבוע ולפני שבועים בנינו את המשכן בבית ספר "ראשית". בשבוע הבא נצא אי"ה להקים את המשכן בבית הספר ב"שוב "אורנית".

גיל מספר על ההקמה:

הינו בבית ספר ראשית. בנינו את המשכן עם הארון והפרוכת. אחר כך שמנו את היריעות אני עזרתי עם הקרשים והיריעות. אחר כך חילקנו תעודות לתלמידים שעבדו. זה היה כיף. אני אהבתי את זה.





### קן של מינה ביער

ליד בית ספר יובלים יש יער. תלמידי כתות א-ב של יובלים יוצאים כל יום ליער. לכל תלמיד יש פנה "שלו" ביער. התלמיד מבקר בפנה שלו, חוקר אותה ובודק מה חדש בה. לנעם מנדלבאום מפתה ב' יש פנה מענינת. בתחלת החרף פרחו בה נרקיסים. לפני שבועים פרח בה סחלב מיחד שנקרא "שפתן". השבוע נעם מצא מציאה מיוחדת- קן עם ביצים. הקן היה על שיח אשחר. היו בו 3 ביצים כחלחלות עם נקודות אפרות.

נעם רצה לדעת: "לאיזה צפור הקן שיה?" הוא שאל את סבתא נועה. סבתא נעה אמרה שזה קן של מינה.

המינה היא צפור בינונית. היא קצת יותר קטנה מיונה. הצבע שלה חום-שחר. יש לה מקור צהב וכתמים לבנים על הפנפים. היא חכמה ולומדת מהר. היא יודעת לחקות קולות שהיא שומעת. צפור המינה הגיעה לישראל לפני כמה שנים. בהתחלה חשבו שזה נחמד מאד שיש צפור חדשה בישראל. בהמשך גלו שהיא מין פולש שתלטן.

המינות תוקפות צפרים אחרות ומגרשות אותן מהקנים שלהם. הן טורפות ביצים וגוזלים. באזורים בהם יש הרבה מינות הצפרים האחרות מתמעטות. נעם לא שמח לשמע שבפנה "שלו" יש קן של מינות. הוא לא רצה שיהיו עוד מינות בגבעות. נעם החליט שהוא שובר את הביצים שבקן.



## חדש בטבע

### פּרָחוּנִים שֶׁל עוֹרֵב אֶפֶר

השבוע היה רעש חזק מאד על עצי הארן שליד בית הקפה. מי שהתקרב ראה שיש שם להקה של עורבים אפרים. הם עפו סביב עצי הארן וצרחו בקולי קולות. מי שהתבונן טוב ראה שעל ענף נמוך עומד פרחון של עורב אפר.

מיהו העורב האפר ומה זה "פרחון"?

העורב האפר הוא צפור בינונית בצבע שחר ואפר.

יש לו מקור גדול והוא "אכל כל". העורב האפר הוא צפור חכמה. הוא לומד בקלות ואפשר ללמד אותו לדבר ואפילו לספר.

העורב האפר הוא צפור חברותית. הוא חי בלהקות וחברי הלהקה שומרים ועוזרים אחד לשני.

בתקופת הקינון העורבים האפרים בונים קן בראשי העצים הגבוהים.

הם מטילים בקן ביצים ודוגרים עליהם. מהביצים בוקעים גוזלים קטנים. הגוזלים בוקעים ערמים ועורים. הם יודעים לפתח פה גדול ולבקש מההורים אכל. הם גדלים מהר. אחרי שבוע הם פותחים עינים ומתחילים לגדל נוצות. במשך כל הזמן הזה הם יושבים בתוך הקן. ההורים שלהם מאכילים אותם ודואגים לכל מה שהם צריכים.

אחרי 4 שבועות הגוזלים מגיעים לשלב ה"פרחון". בשלב הזה העינים של הגוזלים פקוחות, הנוצות שלהם גדלו, הם יכולים לקפץ ואפילו קצת לעוף. הם מתחילים לצאת מהקן אבל הם עוד לא יודעים להסתדר לבד. בשלב הזה הגוזלים חשופים להרבה סכנות- הם מגשמים ולא עפים מספיק טוב. הם לא יודעים להשיג לעצמם אכל ולהזהר מטורפים. הם מחוץ לקן אבל עדין זקוקים לעזרה והגנה של ההורים שלהם. העורבים האפרים שומרים יפה על הפרחונים שלהם- אם פרחון קצה קופץ לקרקע, ההורים מסתובבים סביבו ומתקיפים כל מי שמתקרב אליו. לפעמים כל חברי הלהקה עוזרים להגן על הפרחון. במשך יומים ראינו את ההורים של הפרחון מטפלים בו. אחרי יומים הם נעלמו מהאזור. יתכן מאד שהוא למד לעוף יפה והצטרף ללהקת העורבים בגבעות.





## חדשות פינת החי

### חדשות מהפינת חי מאת שלומקה ארנון:

השבוע היו לנו שתי חמוסות שהמליטו 10 גורים, הם מאוד חמודים, אני מקווה שהם יגדלו ויהיו בריאים.



ביום ראשון צוות פינת החי מצא במחסן נחש מסוג "זעמן מטבעות", הנחש היה תקוע במלכודת עכברים, דידי ונווה שיהררו את הנחש בעזרת שמן מיוחד והשאירו אותו בטרריום להתאוששות, אחרי שהוא ירגיש יותר טוב הם יחזירו אותו לטבע, אתם מוזמנים לבוא לפינת חי ולראות אותו.



### סרטן טורף באקוריום מי הים

בפנת החי יש אקוריום מי-ים. אחזקת אקוריום מי-ים היא עבודה קשה ומיוחדת: המים צריכים להיות חמימים. הם צריכים להיות מלוחים אבל לא יותר מדי, צריך להיות בהם מספיק חמצן, הם צריכים לזרם כמו גלי הים.

האקוריום הוא כמו עולם קטן. באקוריום שלנו חיים דגים, שושנות-ים, כוכבי-ים, אלמגים וסרטנים שונים. כשחיים בעולם משתף וקטן, היצורים החיים צריכים לתת מקום אחד לשני. כאשר מין אחד משתלט יותר מדי- הוא פוגע במינים האחרים.

לפני כשנה התחלנו לראות באקוריום שלנו יצור ימי שנקרא "איפטסיה". האיפטסיה היא סוג של שושנת ים. יש לה גוף בצורת צנור. באמצע הגוף יש פתח. דרך הפתח הזו היא מכניסה את האכל ומוציאה את הפסלת. מסביב לגוף יש לה זרועות גמישות. האיפטסיה לא רודפת אחרי המזון שלה. היא מתיישבת על סלע ופותחת את הזרועות הגמישות שלה. בעזרתן היא מסננת את מי הים ומוצאת לעצמה אכל. האיפטסיה היא יצור מענין אבל היא גורמת לבעיות- היא מתרבה מהר מאד ומשתלטת על כל האקוריום. כשהיתה לנו איפטסיה אחת- נהנינו ממנה. כשהיו לנו 10 חשבנו שזה נחמד. עכשו יש לנו עשרות איפטסיות והן לא נותנות מקום ליצורים אחרים באקוריום. מה עושים?

יש סוג אחד של סרטן שאוכל את האיפטסיות. אם שמים את הסרטן הזה באקוריום, הוא אוכל אותן עד שהן נעלמות. לפני שבועים מישהו בתל אביב מכר סרטנים מהסוג הזה. נסענו לתל אביב וקנינו סרטנים. עכשו הם גרים באקוריום ואוכלים את האיפטסיות. מה יקרה כשהם יסימו לאכל את כל האיפטסיות? אנחנו נמכר את הסרטנים האלו למישהו. מי יקנה אותם? מישהו שיש לו יותר מדי איפטסיות באקוריום.





## הצב יהושע יצא לטיול

בפנת החי שלנו יש הרבה סוגים של בעלי חיים. חלק מהם בולטים ומפריים במיוחד. הצב "יהושע" הוא אחד מבעלי החיים שכלם מפריים. יהושע הוא צב סודני גדול מאד. יש לו בית קטן בחצר של פנת החי. בתוך הבית יש לו מנורת חמום. בשעות היום הוא אוהב לעשות סיורים בפנת החי. כשקר בחוץ- הוא מתחמם בבית שלו. כשחם בחוץ הוא מחפש פנת צל או מנסה להתגנב לתוך המבנה הממזג. בשבת חגגו בר מצוה לבארי הרשקוביץ. בשעה 12 הצהרים האוחרים הגיעו לסיור בפנת החי. ליד שער הפניסה רבץ הצב יהושע והסתפל עליהם במבט עיף. בסוף הסיור יצאנו החוצה וגלינו שהוא נעלם!

מיד התחלנו חפושים- אולי הוא מסתתר באחת מפנות החצר? לא!

אולי הוא מתחבא מתחת למדרגות? לא!

אולי הוא יצא החוצה?

נסינו לחשב- אם היינו צב שיוצא מפנת החי ביום שרב- לאן היינו הולכים?

אולי הוא נמצא במשטח העשב ליד הספסל? לא!

אולי הוא הלך לאכל תרד בגנת הירק? לא!

אולי מתחבא מתחת לשיחי הגרניום? לא!

אחרי שעה החלטנו להפסיק את החפושים ולחזור כשיתקרה בחוץ.

ב4 אחר הצהרים חפשנו שוב- לא מצאנו אותו. בשעה 6 אחר הצהרים ראו את יהושע מטיל בחרשה ליד מגרש הספורט.

משלחת יצאה להחזיר אותו לחצר של פנת החי. יהושע נראה שמח לחזור ומיד יצא לסיור בחצר.



# חדשות בארץ ובעולם



## אסון במירון

בשבוע שעבר היה לג בעמור. לג בעמור הוא היום בו רבי שמעון בר יוחאי נפטר. ביום פטירה של צדיק עושים מסבה. למסבה קוראים 'הלולא'. רבי שמעון בר יוחאי קבור במירון. כל שנה בלג בעמור יש הלולא גדולה מאוד במרון. אל ההלולא מגיעים המון המון אנשים. הם מדליקים מדורות, שרים, מנגנים ומתפללים.

מרון הוא ישוב שנמצא בצפון. מרון הוא לא ישוב גדל. ליד הקבר של רבי שמעון בר יוחאי יש מבנים ישנים. כל שנה כשמגיעים אנשים להלולא מאוד מאוד צפוף.

בשנה שעברה לא היתה הלולא במרון בגלל הקורונה. השנה הרבה מאוד אנשים רצו להגיע להלולא. השנה ההלולא היתה ביום ששי. כל שנה חלק מהאנשים מגיעים להלולא בלילה וחלק מגיעים להלולא בבוקר שאחרי. השנה כל האנשים הגיעו בלילה כי בבוקר היתה שבת.

בתחלת הלילה היו בהלולא בערך מאה אלף אנשים. היה צפוף מאוד. אנשים דחפו אחד את השני. מרב צפיפות אנשים התחילו לפל. זה הפך להיות מאוד מסכן. אנשים נפצעו. המשטרה וחובשים נסו להגיע אל הפצועים אבל היה מאוד צפוף. הם לא הצליחו להגיע. לקח הרבה זמן עד שהצליחו להגיע אל כל הפצועים. הרבה אנשים נהרגו. הרבה מאוד אנשים נפצעו.

המשטרה קראה לכל האנשים לעזב את מרון ולחזר הביתה. המשטרה עצרה את כל האוטובוסים בדרך למרון ואמרה להם לא להגיע לשם

אחרי האסון המדינה החליטה להקים ועדה מיחדת. בוועדה יהיו אנשים שיבדקו מה בדיוק היה במרון ואם יש משהו שאשם בזה. אחרי שהועדה תמצא מה בדיוק קרה, יהיה אפשר ללמד איך להזהר בהלולא שנה הבאה.



צילום: משטרת ישראל

# פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ

חומשי: בראשית שמות ויקרא במדבר דברים  
 פרשה: ויקרא

ויקרא צו שמיני תזריע מצורע אחרי קדושים אמור בהר בחוקותי

## פְּרִשְׁת שָׁבוּעַ - בְּהַר - בְּחֻקוֹתַי

השבוע קוראים שתי פרשות: פרשת "בהר" ופרשת "בחוקתי".  
 פרשת "בהר"

בפרשה מזכרים דינים שה' אמר למשה בהר סיני:

### שְׁמֵטָה וְיֹזֵבֵל

שְׁמֵטָה היא מצוה מיחדת שמקיימים רק בארץ ישראל.

את האדמה של ארץ ישראל מעבדים שש שנים. בשנה השביעית צריך לעזב את עבודת האדמה.

כל 7 שנות שְׁמֵטָה מצטרפות למחזור אחד. המחזור הזה נמשך 49 שנים. בסוף כל מחזור קָזָה יש שנה מיחדת.

השנה הזאת נקראת "שנת יובל". שנת היובל היא השנה החמשים.

בשנת היובל לא מעבדים את הקרקע. בשנת היובל האדמות שנמכרו חוזרות לבעלים.

בפרשת "בהר" מדברים גם על האפשרות לקנות מסדש קרקעות ובתים שנמכרו. קוראים לזה "גאולת קרקע" ו"גאולת בתים".

## פְּרִשְׁת "בְּחֻקוֹתַי"

### "הַקֹּדֶשׁ"

פרשת בחוקותי עוסקת גם בדיני "הקדש".

מה זה "הקדש"?

מתנה שאדם נותן למשכן או לבית המקדש.

יש מקרים בהם מקדישים קרקע. יש מקרים בהם מקדישים בהמה.

יש מקרים בהם מתחייבים לתת כסף.

הדינים של הקדש מסבכים:

מה הדין אם אדם מקדיש בהמה ואחר כך רוצה לתת למשכן בהמה אחרת?

מה קורה אם אדם מקדיש קרקע ואחר כך רוצה לקנות אותה בחזרה?

מה קורה אם אדם אומר: "אני מתחייב לתת למקדש את הערך של הבן שלי". איך קובעים כמה כסף הוא צריך לתת? איך קובעים מה הערך של אדם?

בפרשה עוסקים בשאלות האלו.